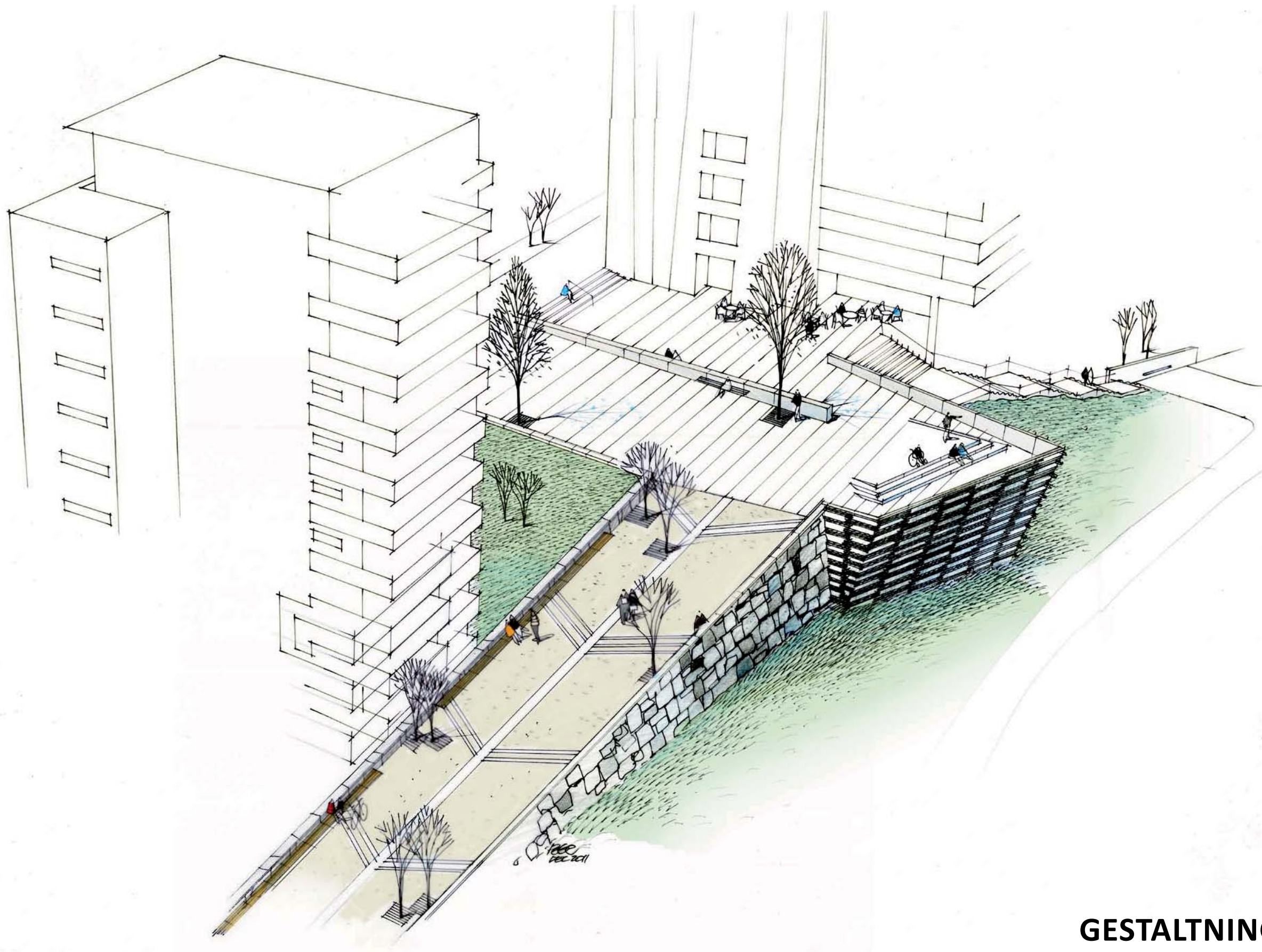


RINKEBYTERRASSEN



GESTALTNINGSPROGRAM
120511

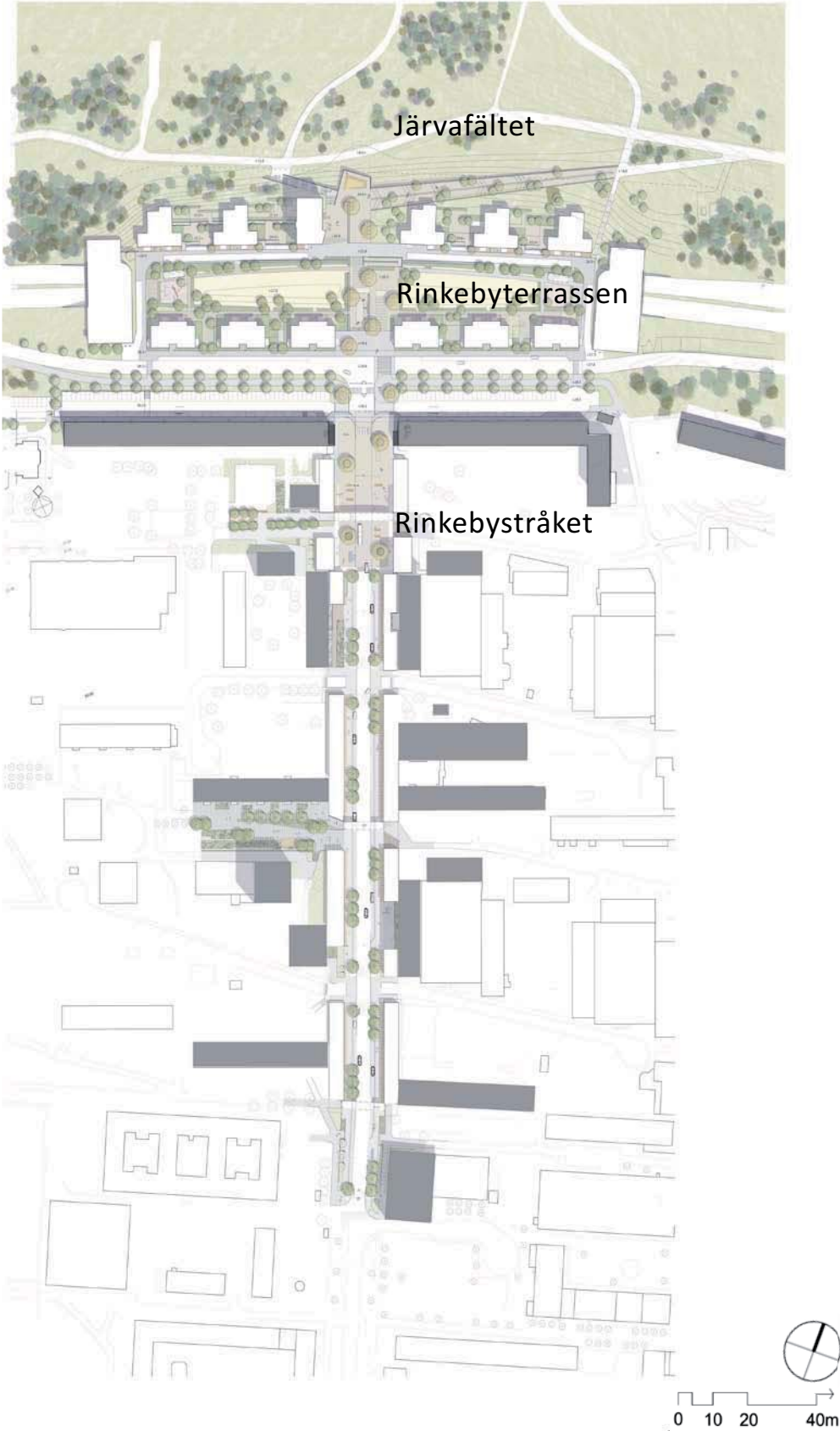


INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3	Utsiktsplatsen	16
Att skapa kontakt	4	Vägen till Järvafältet	18
Vision: Nya attraktiva kvarter som kopplar mot Järvafältet	6	Promenaden över terrassen	19
Ny bebyggelse	8	Nya Hjulstavägen	20
Bebyggelsens möte med fältet	9	Kvartersmark med kvarterspark	21
Gården	11	Belysning	22
Bebyggelsen mot Hjulstavägen	12	Ett aktiverat Järvafält - kopplingen mellan Terrassen och Kista	24
Det höga huset	13		
Garagebyggnaderna	15		

MEDVERKANDE

Stadsbyggnadskontoret: Peter Lundevall Per Jacobsson, plankonsult	ByggVesta: byggherre Cecilia Wallin Marcus Svensson	Kirsh + Dereka Arkitekter byggnadsarkitektur John Kirsh Despina Dereka
Trafikkontoret: Anna Albrechtsson Elenore Bjelke	Sweco Architects: landskapsarkitektur Thorbjörn Andersson Joel Berring Catrin Jonsson PeGe Hillinge	Ljuslandskap: ljusdesigner Marianne Lind
Exploateringskontoret: Anna-Greta Holmbom Björkman Matilda Sabel Patrik Berglin Cecilia Åkerström		



Inledning

BAKGRUND

Järvalyftet är Stockholms stads särskilda satsning på förnyelse av stadsdelarna i Järva. I Vision Järva 2030, som fullmäktige godkände 2009, presenteras ett antal utvecklingsteman för Järvalyftet. Några teman som är relevanta för överdäckningen av E18 vid Rinkeby är ”Bygg nytt i strategiska lägen”, ”Utveckla de centrala stråken”, ”Länka samman stadsdelar” och ”Använd ny bebyggelse för att stärka stadsdelens identitet”. I Stockholms nya översiktsplan 2010 – Promenadstaden, framhålls i avsnittet ”En socialt sammanhållen och levande stad” värdet med att skapa befolkade offentliga stråk. Ny stadsbebyggelse ska bidra till en mångsidig urban miljö där det är lockande att promenera. Översiktsplanen konstaterar även att den offentliga miljön får allt större betydelse för Stockholmnarnas livskvalitet.

Rinkeby är med sina drygt 15 000 invånare en av Stockholms ytterstads folkrikaste stadsdelar. Runt Järvafältet bor inom stadens gränser ca 63 000 människor medan arbetsplatserna uppgår till ca 35 000.

När, Rinkeby liksom Tensta, planerades under 1960-talet var utgångspunkten att de naturliga höjderna och landskapets huvudlinjer skulle förstärkas ytterligare av höga skivhus, ”en ryggrad med kraftiga volymer synliga från motorvägens stora landskapsrum”. Volymfördelningen hade ”valts” för att hela stadsdelsgruppen skall få en lätt fattbar form”. Stadsplaneringen vid denna tid resonerade mycket om vilket intryck husformationer skulle ge för snabbt

passerande bilister. Idag vet vi att många upplever den långsträckta husraden som en mur och E18 som en barriär som försvårar för Rinkebys invånare att på ett naturligt sätt ta sig till naturområdet på andra sidan vägen. Järvafältets mosaik av kultur, park och natur är idag ett kulturresevat och ett av områdets mest uppskattade inslag. Järvafältet ingår i regionens längsta grönkil och sträcker sig ända in till Stockholms centrala delar.

Ombyggnaden av nya E18 beräknas vara klar 2014. Stockholms kommunfullmäktige beslöt 2003 att motorleden skulle överdäckas med bebyggelse vid Tensta och Rinkeby på en sträcka om vardera 300 meter.

SYFTE

Detaljplanearbetet pågår med anledning av överdäckningen av E18 i Rinkeby. Vid däckat beräknas ca 350 bostäder uppföras. ByggVesta, som är byggherre, avser att uppföra terrassens bostäder och garage, medan staden svarar för allmänna platser. Planen ingår i ett större sammanhang; en ny axel från Rinkeby centrum skapas med – Rinkebystråket. Överdäckningen av E18 sker i Rinkebystråkets förlängning. Gatan omskapas från en nedsänkt renodlad fordonsgata till ett med paviljonger, gångbanor och angöring försett handelsstråk för Rinkebybor och besökare. Nya Rinkebystråket beräknas stå färdigt 2014 och därmed kan ett stråk i dess verkliga mening skapas. Affärsstråket från Rinkeby centrum kommer att avslutas på Rinkebyterrassen (överdäckningen)

för att leda vidare mot det stora gröna på Järvafältet och därefter över till Kista. Överdäckningen fungerar som en brygga mellan stadsdelen och landskapet. Rinkebystråket och Rinkebyterrassen skapar en ny riktning som förmedlar kontakt i två punkter, en ut mot fältet och Kista och en in mot Rinkeby. Tillsammans utgör dessa två stadsbyggnadsprojekt en unik förnyelse av ett miljonprogramområde.

För att säkra en hög kvalitetsnivå ingår Gestaltningssprogrammet som en del av detaljplanen Dp 2008-04326-54 för bebyggelse vid överdäckningen av E18 vid Rinkeby. Gestaltningssprogrammet förmedlar en hög ambition och samordnar den yttre miljöns och byggnadernas utformning. Programmet är ett komplement till detaljplanen och kommer att ingå som en gemensam ambition i ett exploateringsavtal som tecknas mellan staden och byggbolaget. Det är även ett underlag för projektering, bygglovshantering, byggande och framtida förvaltning och skötsel av bebyggelse, torg, gator och parkmark inom planområdet. Uppfyllande av de utformningskrav som anges i programmet ska redovisas vid bygglovsansökan, upplåtelse- och annan tillståndsansökan.

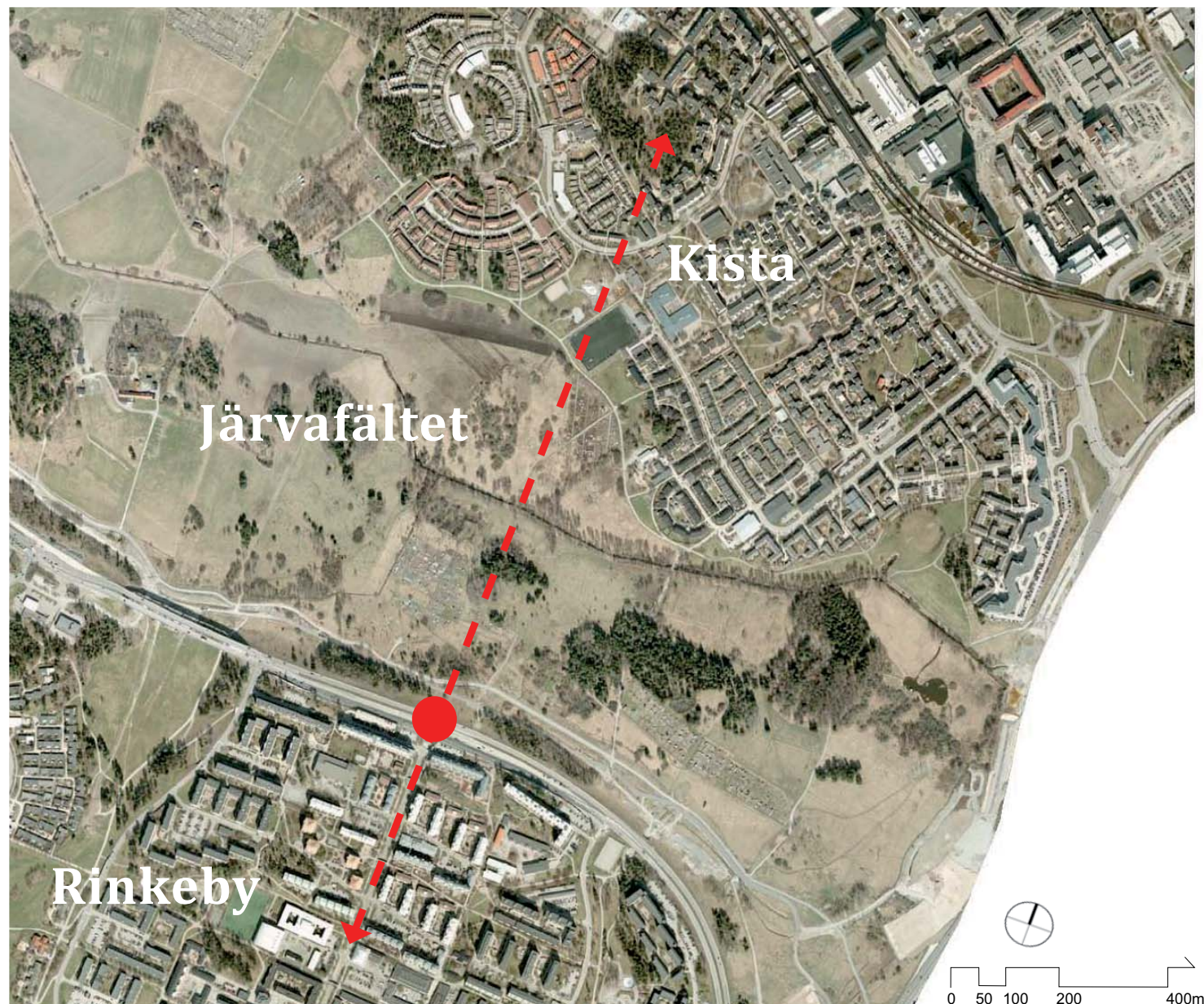
MÅL

Målet med gestaltningssprogrammet är sammantaget att säkerställa att avsedda egenskaper och kvaliteter verkligen kommer till stånd i genomförandeskedet. Programmet ska vara vägledande vid utformning av ovanstående områden.

BESKRIVNING

Rinkebyterrassen får ett enastående läge med närhet och utsikt över Järvafältet – lika stort som Central Park. De nya bostäderna tillför Rinkeby nya kvaliteter i form av moderna, varierade hyres- och bostadsrätter. En strävan är att inom ett sammanhållet plantema skapa variation i fasaduttryck. Ett högre hus står på kanten av fältet och annonserar Rinkeby mot omvärlden. Ett urbant portmotiv skapas vid övergången till Rinkebystråket genom att husens höjd ökar i förhållande till övriga hus. I bottenvåningarna avses lokaler tillkomma som en förlängning av Rinkebystråket. Vid tunnelns mynningar förläggs av säkerhetsskäl särskilt utformade garagebyggnader. Stråket avslutas i en spännande utsiktsplats som förhoppningsvis kan bli något av en samlingsplats. I anslutning till denna plats leder en svagt lutande ”pendente”, lutande väg, med sittplatser ner mot fältet. Diskussioner pågår för att aktivera gång- och cykelstråket mellan Rinkeby och Kista för att åstadkomma en upplevelserik och trygg förbindelse.

Att skapa kontakt



STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Järvafältet utgör Stockholms längsta grönkil och sträcker sig ända in i centrala staden. Järvafältets rekreativsmiljö är mot bakgrund av Stockholms parktradition något som förenar stadsdelar snarare än åtskiljer. I projektet Järvalyftet är det också en övergripande målsättning att förstärka sambanden mellan de olika stadsdelarna.

Järvafältet är ett gammalt militärt övningsfält och till karaktären ett kulturlandskap med naturinslag. En viktig karaktär i området är Igelbäcken med sin ovanliga lilla fisk, Grönlingen. Området fick en viss upprustning för ca 10 år sedan, men skulle kunna utvecklas väsentligt såväl i sin utformning som hur det förses med aktiviteter. Järvafältets bredd i denna del är inte större än att man oftast har visuell kontakt med omkringliggande stadsdelar.

När nu motortrafikleden E18 på vissa delar överdäckas och nya bostäder byggs intill på innebär detta en satsning inte bara på Rinkeby utan på hela Järvaområdet. Rinkebyterrassens varierade bebyggelse, dess sätt att arbeta med intresseväckande arkitektur, medvetna utnyttjande av utblickar och relation mellan ute och inne blir ett kvalitetstillägg från vår egen tid.

Upprustningen av Rinkebystråket innebär i ett större perspektiv att stråkets långa axel måttar in sig mot Järvafältet och siktar vidare mot Kista. Avståndet över fältet är ca 500 meter, en vandring i en grön miljö som länkar stadsdelarna till varandra. Det gröna skapar kontakt och längs den långa axeln utvecklas platser med särskild attraktion, som pärlor på ett band.

Rinkebyterrassens bebyggelse med sina torg, gårdar och utsiktsplatsen kan bli en av de mer intressanta pärlorna på det bandet. Järvaterrassen blir en viktig pauspunkt i sekvensen av grå—grön—grå. Utsiktsplatsen blir en strategisk plats och en spektakulär attraktion som rätt utformad kan addera särskilda kvaliteter till Rinkeby.



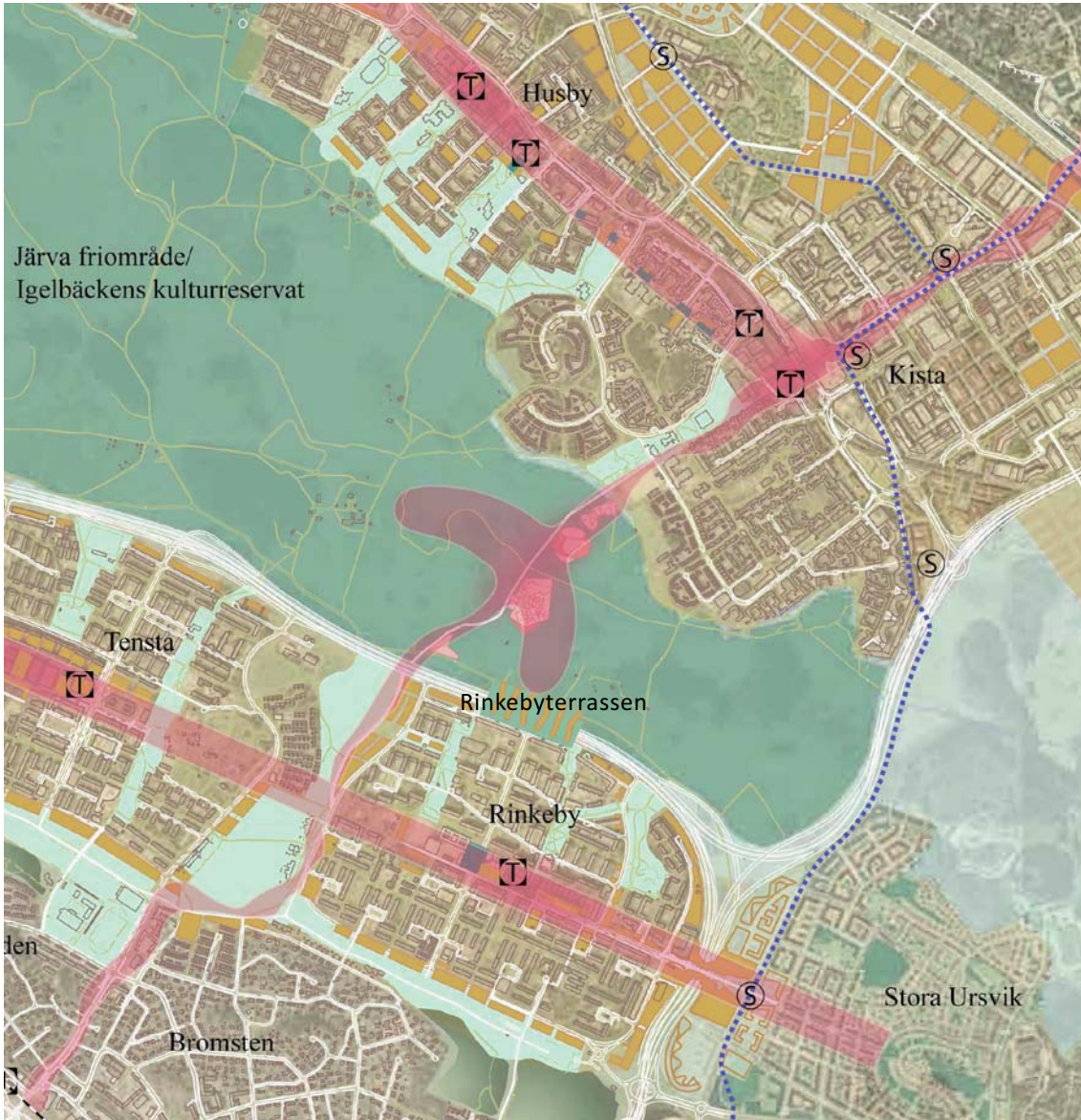
Järvafältet. Kulturmark med närhet till bebyggelse.



Våtmark med pausplats.



Exempel på välskött och tillgänglig rekreationsskog, Norra Järvafältet.



Utdrag ur visionsplanen för Järva 2030 från 2009. I Vision Järva identifieras bland annat ett nytt centralt stråk över Järvafältet mellan Rinkeby och Kista. Visionen innehåller en ambition att utveckla kulturresevatet med nya aktivitetsområden samt större målpunkter för fritids- och evenemangsverksamhet.



Flygbild över Rinkeby - Järvafältet - Kista

Vision

Nya attraktiva kvarter som kopplar mot Järvafältet

VISION

Rinkebyterrassen ingår som en del i Vision Järva 2030 och syftar till att ge detta miljonprogramsområde ett spännande tillskott inte minst i den yttre miljön. Visionen är att bidra till den sociala miljön på ett sätt som får Rinkebyborna att känna stolthet och identifikation med sin hembygd. En viktig delaspekt av visionen är att skapa kontakt med Järvafältet och andra stadsdelar inom området. Denna del av visionen möjliggörs med hjälp av nedgrävningen av delar av E18.

Rinkebyterrassen med sina 12 bostadsbyggnader och 2 garagebyggnader utgör ett intresseväckande tillägg i den annars ganska likartade bebyggelsemiljön i Rinkeby. Bebyggelsen samlar sig kring en stor grön gård vilken byggs på E18:s betongbjälklag. Gården är ca 250 m lång och bryts på mitten av ett offentligt stråk. Detta stråk är förlängningen av det upprustade Rinkebystråket och fortsätter också förbi terrassen, ut över fältet och vidare mot Kista.

När stråkets rörelse passerat bebyggelsen stannar den upp och formar en utsiktshylla mot Järvafältets vida landskap och Kista. Sådana platser är något av en stockholmsk specialitet med exempel som Monteliusgångens

vy mot Riddarfjärden, Fjällgatans utblickar mot stadens historiska kärna eller för den delen Millesgårdens utsiktshylla mot Värtan.

Från utsiktsplatsen kan man sedan ta sig ner till fältet via en sidorörelse. Mot väster sker det via en serie trapplöp vilka anknyter till fältets parkvägssystem. Mot öster sker det via en lång lutande väg som är möblerad med träd och sittplatser. I det kuperade apenninska landskapet i Italien kallas sådana vägar ibland Pendente, ett namn vi lånat till vårt projekt. Rinkebys pendente är en social miljö i sig där man kan stanna till på olika platser, slå sig ned på bänkar och se ut över landskapet från olika höjd.

BESKRIVNING

Den 500 meter långa rörelsen från Rinkeby torg och fram till utsiktspunkten beskriver också en linje som topografiskt faller nedåt i terrängen. Det finns ett antal punkter längs denna linje som är fixerade, som passagen över Hjulstavägen samt över E18-tråget. Nivåskillnaden skapar också intresse för bebyggelsen på Rinkebyterrassen, där den yttre husraden mot fältet kommer att stå ca 4 meter lägre



än den nya husraden närmast Hjulstavägen. Rör man sig mot Järvafältet kommer man alltså att uppfatta det som att man gradvis sänker sig neråt mot utsiktsplatsen.

Där Rinkebys bebyggelse tidigare slutade med en murliknande husrad med intilliggande parkeringsanläggningar vid Hjulstavägen, kommer i framtiden delar av stadsdelens avslutning att se annorlunda ut. Hjulstavägen flyttas närmare Stavby- och Kuddbygränd och blir en lokalgata för buss och lokaltrafik. Genomfartstrafiken kommer att gå på E 18 under överdäckningen. Trafikmiljön, som tidigare har

utgjort en kraftig barriär mellan Rinkeby och fältet, kommer att få en radikal förbättring. Inte minst minskar bullret när 10 000-tals bilar går i tunnel.

Den ringformade angöringsgatan (Terrasslingen) inne på Rinkebyterrassens bostadskvarter har låg trafikbelastning. Här ska endast taxi, sop- och flyttbilar och viss angörande trafik tillåtas. Gatan utformas som ett mjuktrafikrum där de hårda ytorna snarare har känslan av torg än av gata. Terrasslingen används också som gång- och cykelförbindelse inom kvarteret.

Rinkebystråket

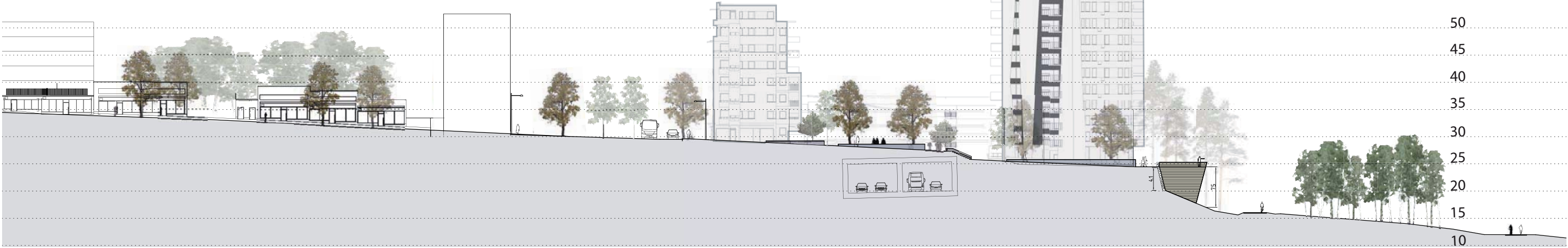
Torgplats

Hjulstavägen

Överdäckning E18

Utsiktsplatsen

Järvafältet



Sektion A-a skala 1:800 (A3)



Ny bebyggelse



GESTALTNINGSPRINCIPER

De nya bostäderna invid överdäckningen representerar ett nytt tankesätt i förhållande till den angränsande befintliga bebyggelsen.

Den sammanhållna muren mot Järvafältet bryts med Rinkebystråkets förlängda axel ut på fältet. Tolv stycken punkthus placeras på var sida längs med den nya tunneln. Två garagebyggnader placeras över tunnelmynningarna där de utgör nödvändigt skydd från trafiken på E18 för den kommande bebyggelsen. Även avstånden mellan husen är avvägda mot tunnelns krav på hantering av risker.

Byggnaderna ges olika karaktärer mot de olika stadsrum som de bildar. De varierar även i förhållande till varandra men med ett tydligt släktskap som ger området en egen identitet. Husens höjd är i huvudsak 6-våningsbyggnader där den 6:e våningen utförs med avvikande karaktär, delvis indragen. Mot entrétorget i korsningen Hjulstavägen och Rinkebystråket och vidare över stråket förhöjs hushörnen upp till 8 våningar som ramar in platsen. Här finns lokaler i bottenvåningen mot Hjulstavägen, en fortsättning av Rinkebystråkets omdaning.

Rinkebystråkets koppling till Järvafältet annonseras med ett 16 våningar högt hus mot kanten av fältet. Här samspelar det med den nya förbindelsevägen mellan det nedre fältet och Rinkebys höga läge och en torgyta vid husets entré.

Bebyggelsens möte med fältet



KONCEPT

Mot Järvafältet skapar bostäderna en ny fasad för Rinkeby. Husens volymer uttrycker en ny transparens mellan Järvafältet och Rinkeby. Den nya bebyggelsefronten med punkthuset kompletterar den befintliga bebyggelsens täta rygg och inbjuder till att ta sig över E18:s nya överdäckning. Även utblickarna mot fältet finns kvar mellan de nya husen.

Fasaderna mot fältet förses med balkonger som ger de nya husen ett luftigare och öppnare intryck. Garagebyggnaderna ramar in bebyggelsen och gårdsrummet och visar en tydlig gräns för överdäckningen. Variationen i hushöjd kombinerat med landskapets gestaltning ger en tydlig bild av den nya kopplingen mellan Järvafältet och Rinkeby.

Bebyggelsens möte med fältet



MATERIAL

Putsade fasader med kulörer i en skala från vit till blågrå som kompletteras med mindre ytor av varma jordfärger. Det höga husets fasad utföres med betongelement som ytbearbetas och förses med kulörpigment.



Balkongerna som här blir mer utsatta för vind utförs som täta med skivmaterial, perforerad metall samt glas. Garagebyggnadernas täta skivfasader öppnas upp mer mot fältet och släpper in ljus. De kan även belysas effektivt kvällstid.



Fasad mot Järvafältet, norrfasad

Gården

KONCEPT

Mot gården på överdäckningen har husens volymer en större variation. Entréer, uteplatser samt balkonger med variation i form och utformning skapar individualitet mellan husen. Uteplatserna befolkar gårdsrummet samt utgör en randzon av mer privat karaktär närmast fasaderna.

MATERIAL

Gårdens putsade husfasader har större andel ytor med varma jordkulörer, de varierar med strukturbearbetade ytor och inslag av skivmaterial. Naturmaterial som sten och trä detaljerar entréer och uteplatser. Balkongfronterna är här i huvudsak transparenta av glas eller öppna med pinnräcken.



Fasad mot gården, sydfasad



Fasad mot gården, norrfasad

Bebyggelsen mot Hjulstavägen



KONCEPT

Byggnadernas uttryck mot Hjulstavägen har stadsmässiga fasader mot gatan med uppglasade entréer och lokaler. Förgårdsmarken framför husen skapar goda förutsättningar för bostäderna även i entréplan som är upphöjda från gatan. Franska balkonger öppnar upp bostäderna mot söder.

Dessa element bidrar också till en tryggare miljö längs med gatan. Balkongerna, som placeras i solläge på husens gavlar, utgör även viktiga bullerskärmar för bostäderna och gården på överdäckningen. Ett varierande taklandskap ger husen individualitet.



MATERIAL

Husen putsas med kulörer i en skala från vit till blågrå som kompletteras med varma jordfärger. Fasaderna delas här av trapphuset som skapar en mindre skala och med de olika kulörerna blir Hjulstavägens södvända fasad varierad. Variationen fortsätter på takvåningarnas fasader vilka bearbetas med struktur och

materialvariation som kompletterar solavskärmningar och takutsprång. Fönster med mörka karmar, balkongräcken av glas samt klassiska pinnräcken detaljerar byggnaderna med nutida distinkt lätthet. Inslag av trä vid entréer, uteplatser och balkonger bidrar till en varmare omhändertagen känsla.



Fasad mot gatan, sydfasad

Det höga huset



KONCEPT

Ett högt hus som bidrar till att ge platsen en egen identitet. Husets höjd förstärks med vertikala slitsar i väggarna som vetter mot respektive tunnelmynning. Fyra lägenheter per plan som får vidsträckt utsikt. Lägenhetsammansättningen kan varieras mellan 3 RoK samt 4 RoK på olika plan för att möta efterfrågan.

Alla lägenheter har stora balkonger som skyddas mot vind och blir en del av huskroppen. Takvåningar med generösa terrasser skapar ett unikt avslut på detta bostadstorn. Ett alternativ för att göra bostadskarriär i Rinkeby.

I bottenvåningen mot utsiktplatsen placeras en lokal för ett cafe med uteservering.

MATERIAL

Huset planeras att byggas med prefabricerade stomväggar där ytterväggarna förses med en färdig betongyta. Detta för få en fasad som är så underhållsfri som möjligt. Fasadytan bearbetas med färgpigment samt ev. struktur. Skarvar döljs med fyllda infärgade fogar. Placeringen av skarvarna ges en noggrann bearbetning. Flervåningselement, balkonger och fönsterband används för att dölja fogarna mellan elementen.

Vitt och mörkt grått ger tornet ett starkt grafiskt uttryck. Balkongräcken görs täta med skivor och glas, kombinerat med pinnräcken för detaljering.



Fasad mot öster



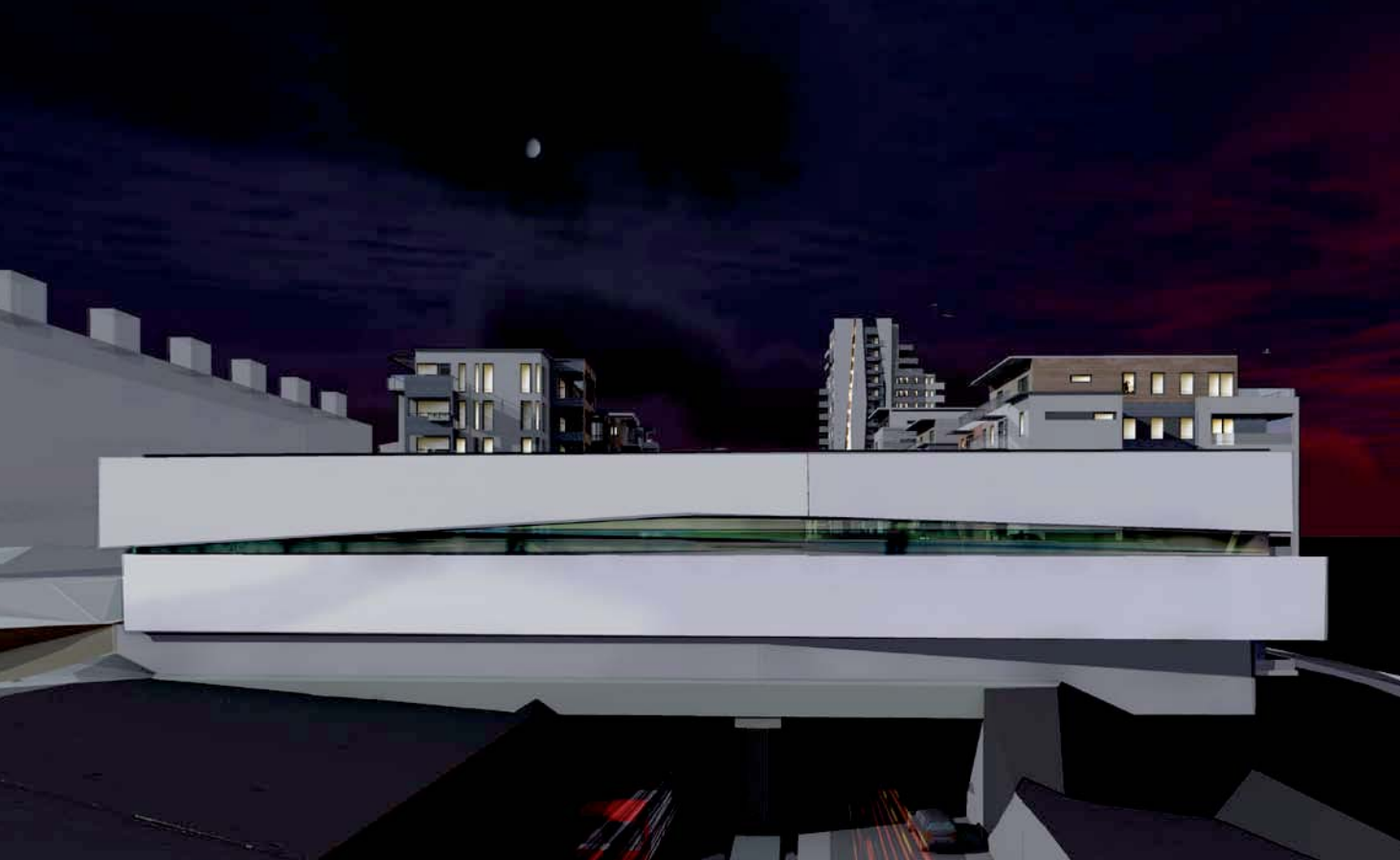
Fasad mot fältet, norrfasad



Det höga huset



Garagebyggnaderna

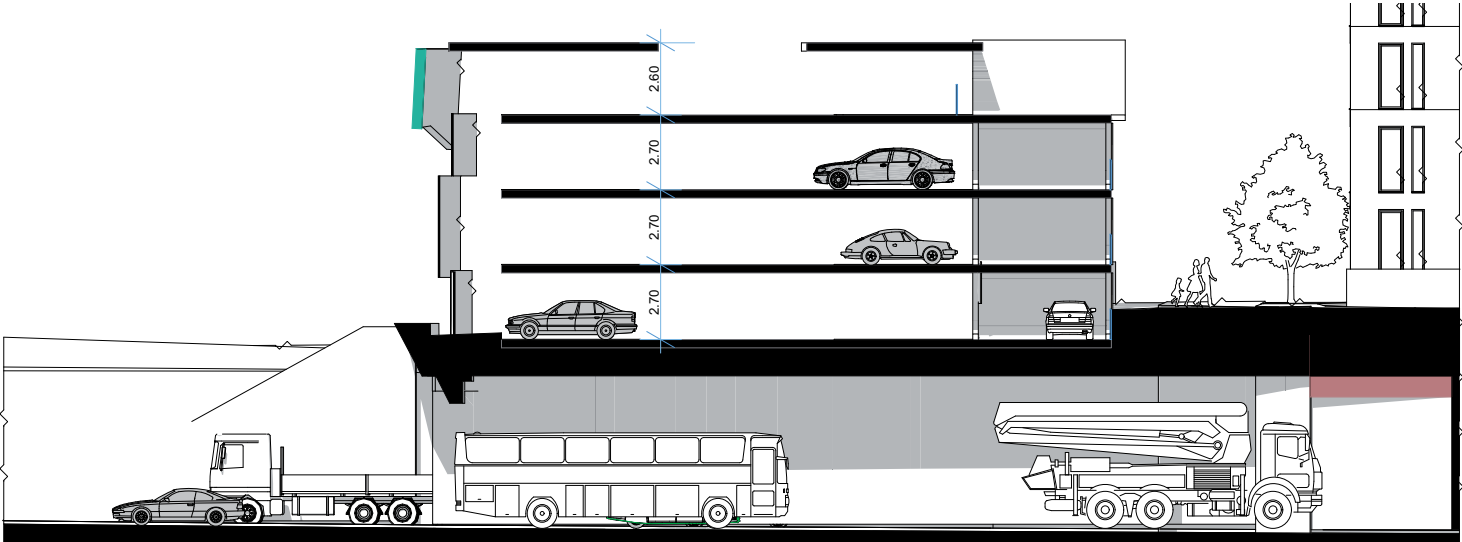


Nattvy från öster

KONCEPT

Garagen som placeras över ändarna på tunneln utgör ett skydd för bostadsbebyggelsen. Fasaderna mot tunnelmyrningarna görs täta men skulpterade för att skapa ett lätt uttryck. Den horisontella gestaltningen ger en tydlig

form som kopplar Rinkeby till Järvafältet över tunneln. Slitsar och ett varierat fasadliv talar samma språk som det höga huset. Fyra garagevåningar döljs bakom den horisontella fasaden.



Sektion



Vy från väster

MATERIAL

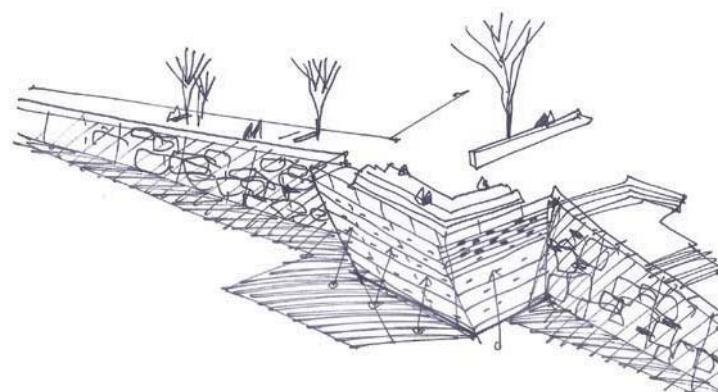
Garagens stommar byggs av prebaricerad betong. Lätta, öppna fasader av metall mot gården förses med klätterväxter och ger gårdens fonder en grön avslutning. De täta skulpturerade fasaderna mot vägen utförs av skivor med

en distinkt detaljering och formgivning. Taken kläs med sedum för att ytterligare förstärka kopplingen över E18 till Järvafältets grönska.



Fasad mot gården, västfasad

Utsiktsplatsen



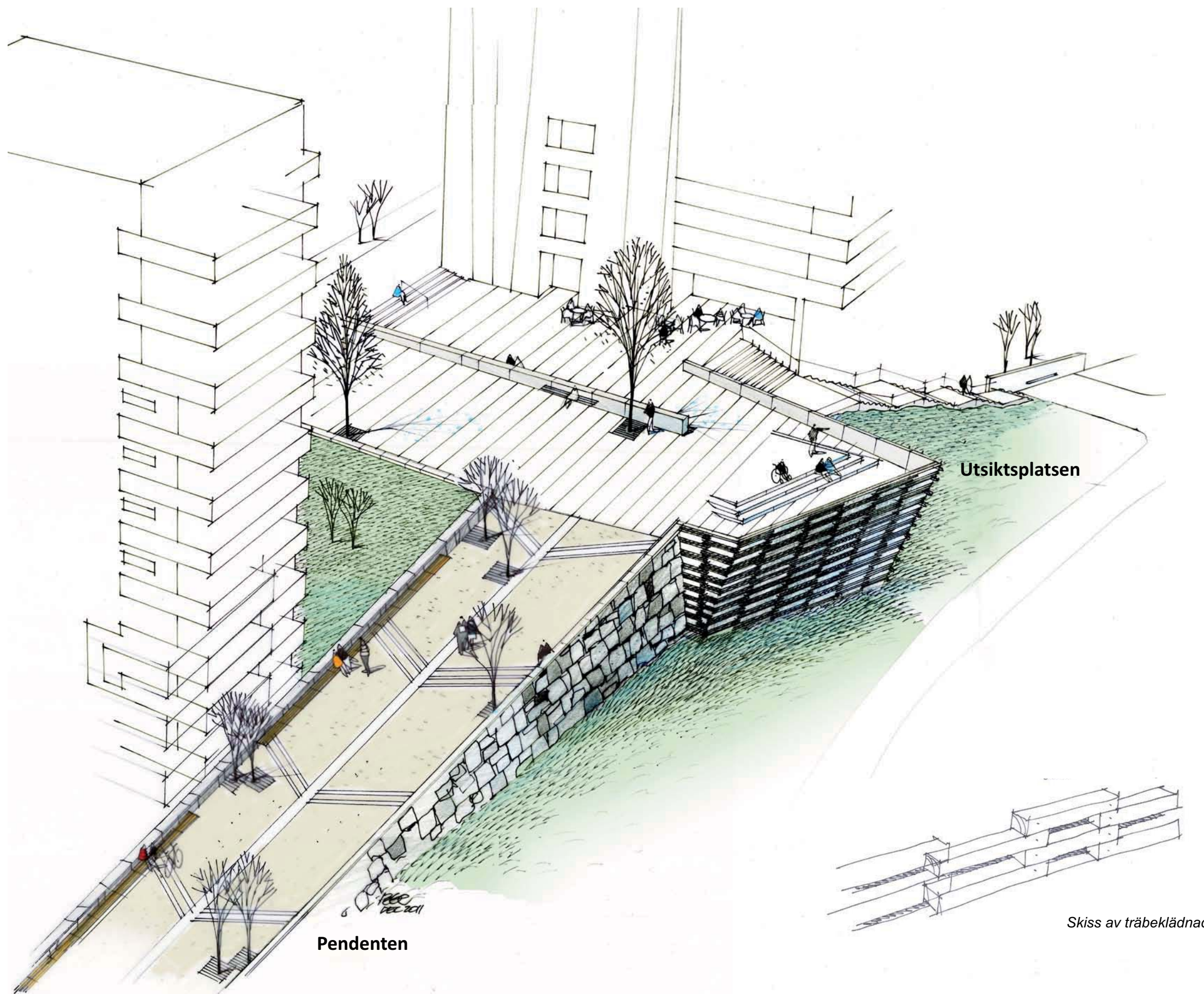
Vy över utsiktsplatsen

EN SÄRSKILD PLATS

Utsiktsplatsen har möjlighet att bli en spektakulär plats som låter höra tala om sig. Den rymmer ca 300 människor men är utformad så att den är intressant att vara på även om man sitter eller står här ensam. Den är tänkt att vara en plats där man kan ha fest, evenemang och utställningar men även en plats som ska kunna kännas lagom intim och intressant till vardags. Det är en öppen plats där alla människor kan träffas; en urban plats med landskapliga kvaliteter.

Utsiktsplatsen kommer att ses både uppifrån, från Rinkeby; men framför allt nerifrån fältet och från Kistahället. Utsiktsplatsen byggs sannolikt med en tunn stålstomme på vilken en kjol av 2000 mm långa sektioner massivt, tjärat trä är fastsatt. Träbitarna ligger omlott och formar så ett luckert skikt. Innanför kan en belysning finnas vilket innebär att utsiktsplatsen sedd från fältet avtecknar sig som en spånlykta. Konstruktionen lutar sig utåt upptill vilket ger platsen viss dramatik. En sittparkett i form av långa trappsteg gör det möjligt att sitta många på rad och även att orientera sig mot olika väderstreck. Platsens ytskikt dras upp och formar avbäraren, mot vilken man kan luta sig och se ut över fältet. Höjden över fältet varierar något eftersom marken nedanför faller undan i västlig riktning men rör sig mellan 4,5 och 6 meter.

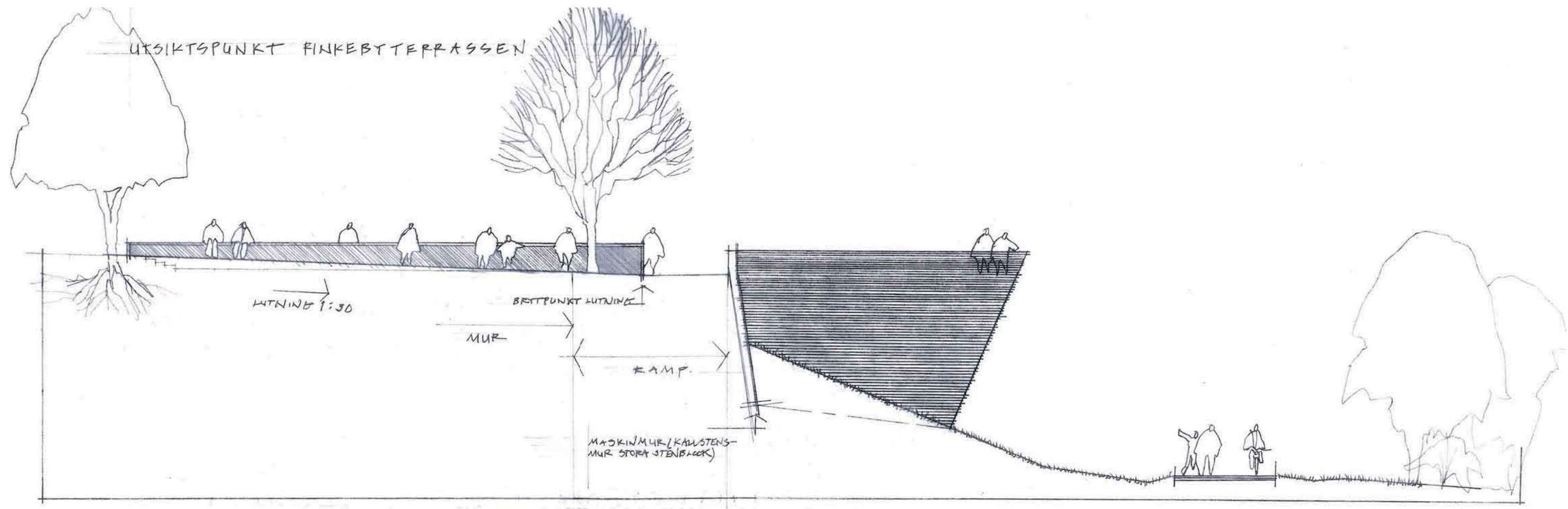
Innanför utsiktsplatsen finns flera sociala rum av olika karaktär. Platsen längst ut vrider upp sig en aning mot öster och utsikten. Bakom denna plats delas platsen av en mur som formar två torg. Västra sidan av muren omsluter en intimare plats med avgränsande gradängtrappor och koppling till punkthuset där kanske ett kafé med uteservering finns.



Utsiktsplatsen

Pendenten

Skiss av träbeklädnad



Väljer man att ta sig ned till fältet på denna västra sida kan man ta trappan, som först vänder sig mot utsikten, sedan vrider sig åt väster i ett långt löp och landar i en liten plats vid trappans fot med en sittbänk. Trappan ansluter till en gång- och cykelväg som dras genom en naturlig glänta och sedan vidare över fältet.

Östra sidan av muren ingår i det genomgående stråket och har en lutning istället för trappa. Ett träd av högre karaktär möblerar platsen längst fram och förser med skugga de dagar som man vill det. En lång sittbänk är inspänd i muren, vilken dessutom är utformad så att den blir en sittmöbel i sig.



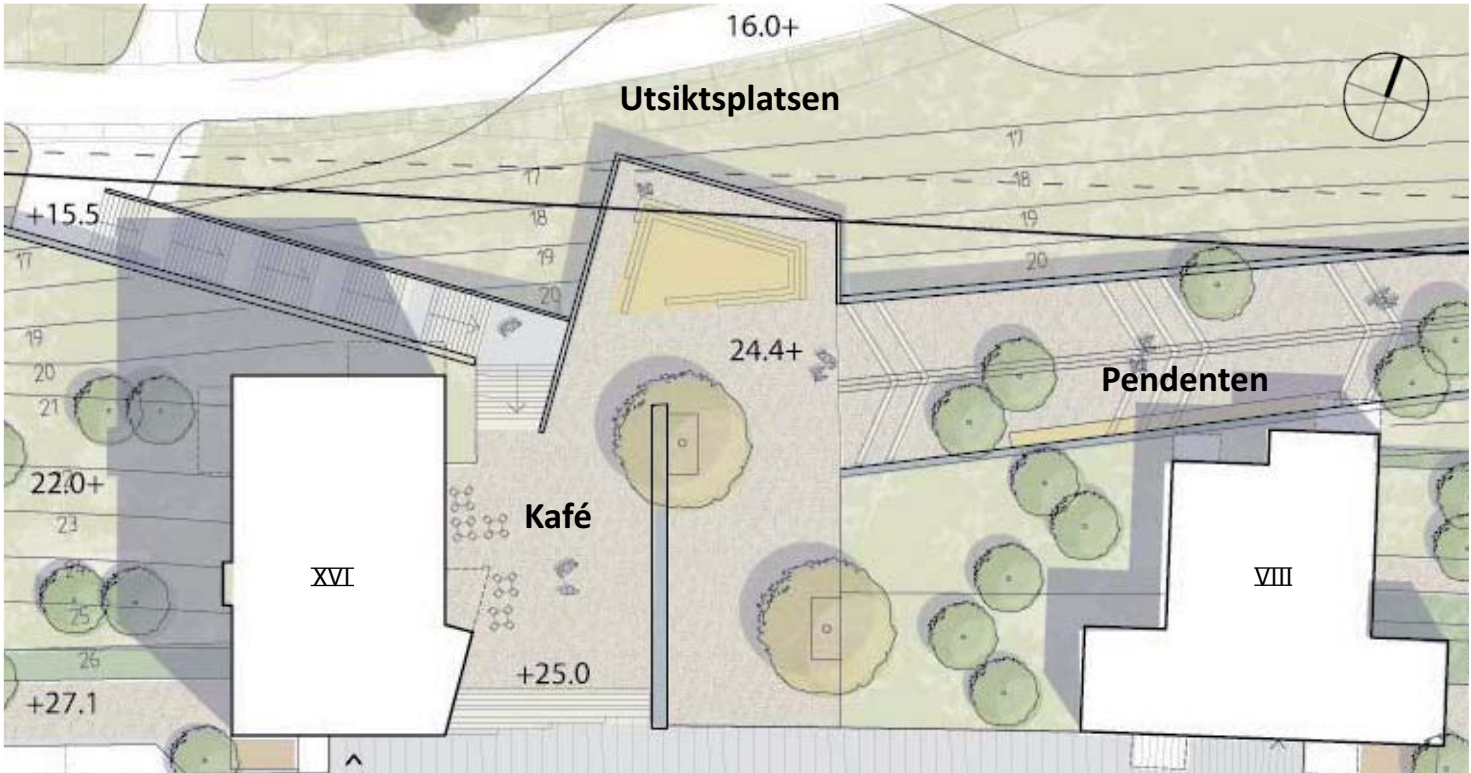
Turistväg, Norge



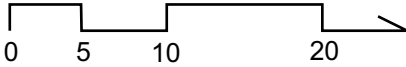
Daniaparken Malmö



Sjövikstorget, Stockholm



Planutsnitt - utsiktsplatsen

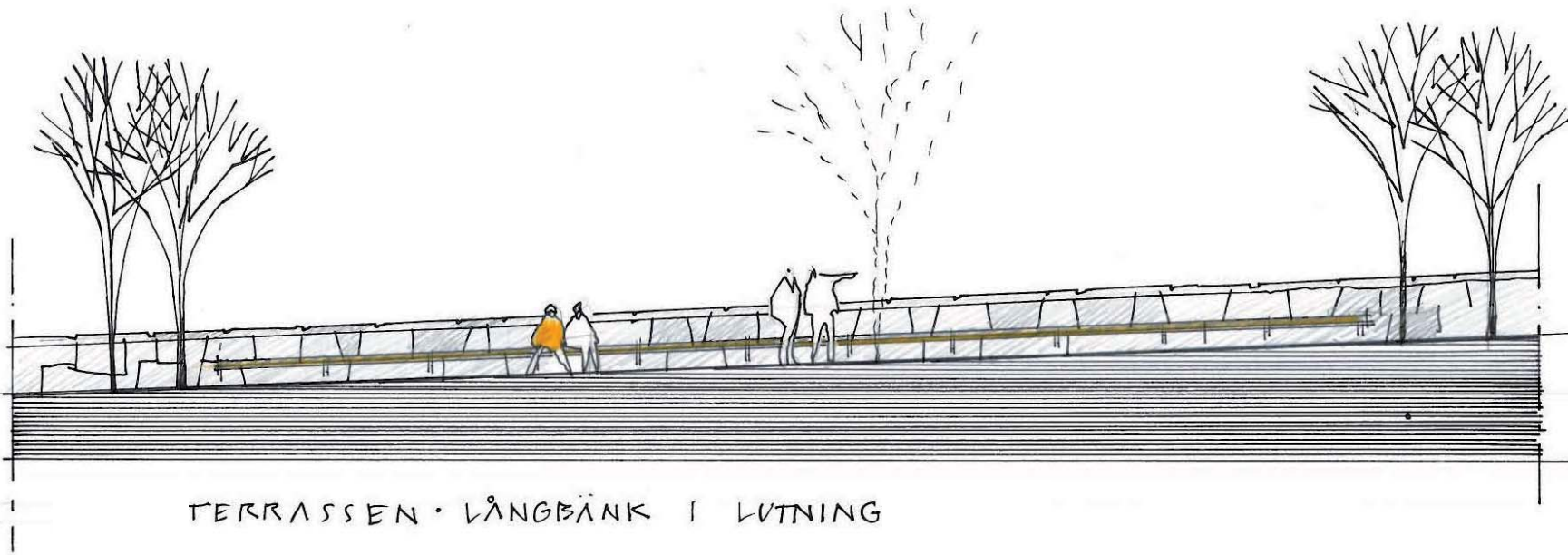


Vägen till Järvafältet

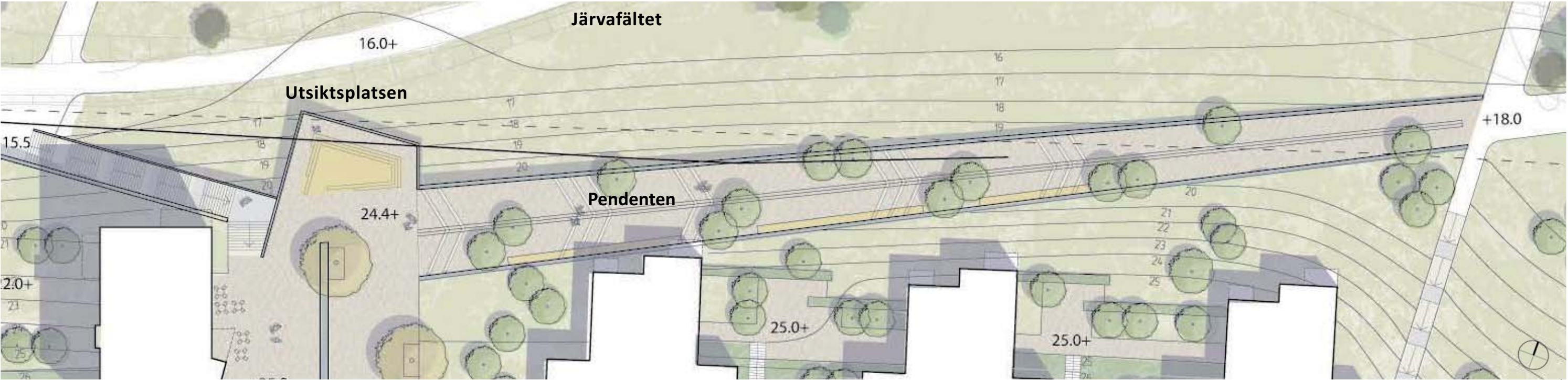
Pendenten

LÄNKEN TILL DET GRÖNA

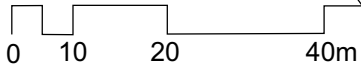
Pendenten kallar vi den långa lutande väg som leder ner till fältet. Hur lång denna väg blir är en produkt av hur högt utsiktsplatsen placeras. Så som detta nu är gestaltat är pendenten 130 meter lång. Lutningen är ca 1:25 vilket gör att det egentligen inte är en ramp utan mera en lutande väg med god tillgänglighet. Pendenten byggs upp av en s.k. kallmur, en lutande mur av stora, råkilade stenblock, vilket ger den en rustik karaktär och kontrasterar mot utsiktsplatsens mörkare, mer genomsiktliga trämur. En mycket lång sittbänk är placerad i bakre muren. Markytan består av grus med diagonala avvattningsrännor. Träd står i grupper och ramar in utsikten samt ger viss skugga. Det lutande planet är 12 m brett i sin översta del och 6 m i sin nedre, vilket skapar viss spänning i rummet. Pendentens längd är beräknad så att den smidigt ansluter sig till fältets existerande gångvägssystem.



Norsk stapelmur



Planutsnitt - utsiktsplatsen och pendenten



Promenaden över terrassen

Rinkebystråkets förlängning

ETT OFFENTLIGT RUM

Denna del av vandringen mot det gröna Järvafältet vilar till största delen på trågets betongvalv men har ett rejält jorddjup för växtlighet. Stråkets karaktär av offentligt rum understryks av gestaltningen. Längs detta stråk passerar man det långsgående, gröna gårdsrummet som är ett halvprivat rum för de boende och man ser även ut över husens förgårdar och terrasser, vilka är mer privata rum. Mittstråkets offentliga karaktär understryks av ett fåtal glest placerade, stora parkträd samt en mindre aktivitetsyta för tex. lek eller boulé. Gårdsmiljön är grön och mera småskalig medan stråket är öppnare och har en lång sittmur i granit längs ena sidan vilken leder fram mot utsiktsplatsen och pendenten.

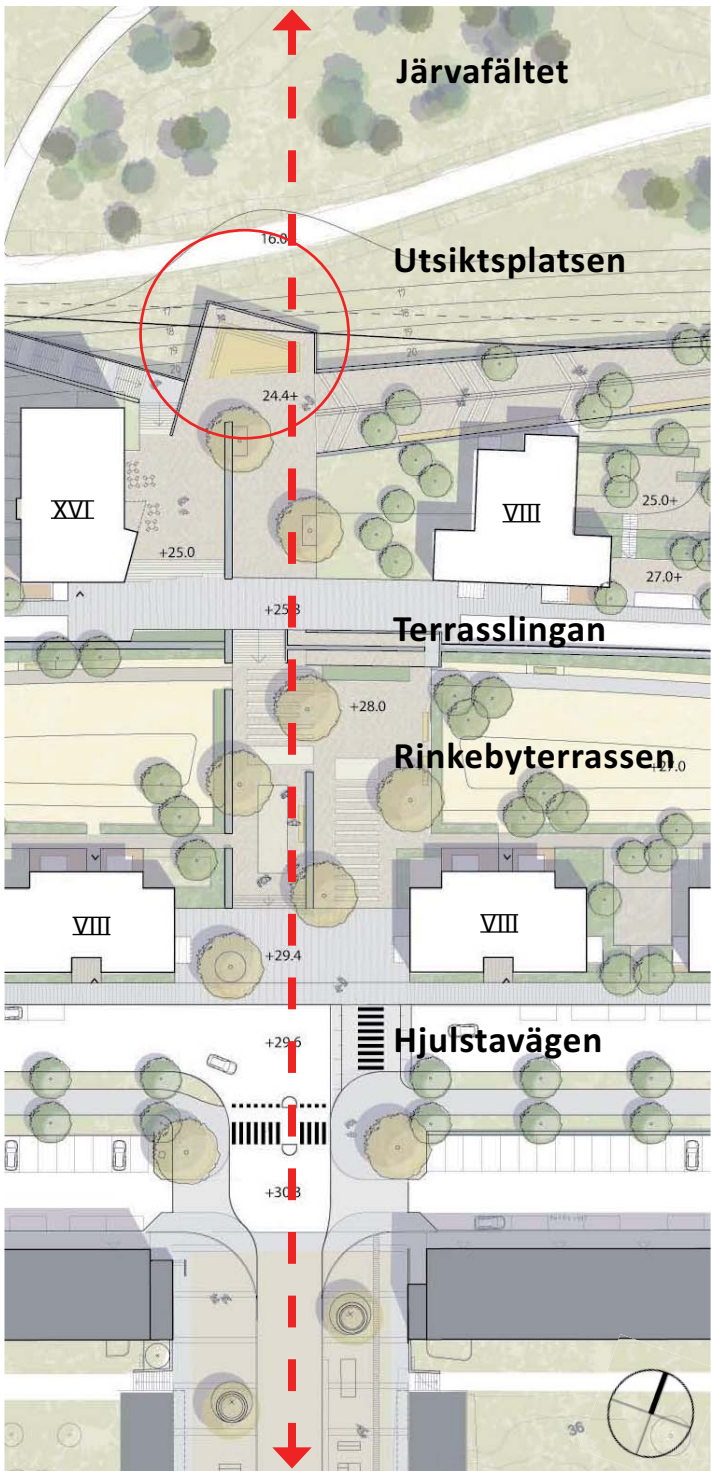
Vandringen beskriver en fallande rörelse där vi gradvis närmar oss Järvafältets lägre nivå. Nivåskillnaden mellan korsningen med Hjulstavägen och utsiktsplatsen är 5,5 meter. Där vi passerar trågets kantbalk blir nivåskillnaden så kraftig att den måste passeras med trappa och ramp som är tillgänglighetsanpassad.



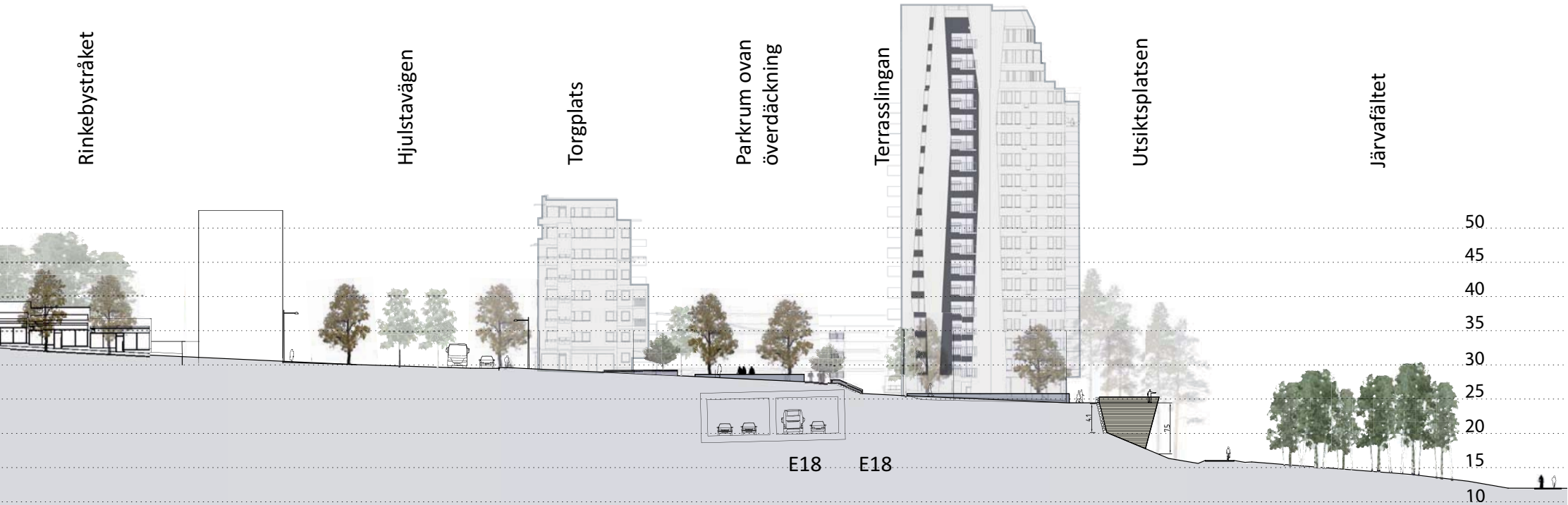
Sittmur Hamnparken, Jönköping



Pendenten och utsiktsplatsen



Planutsnitt - stråket över terrassen



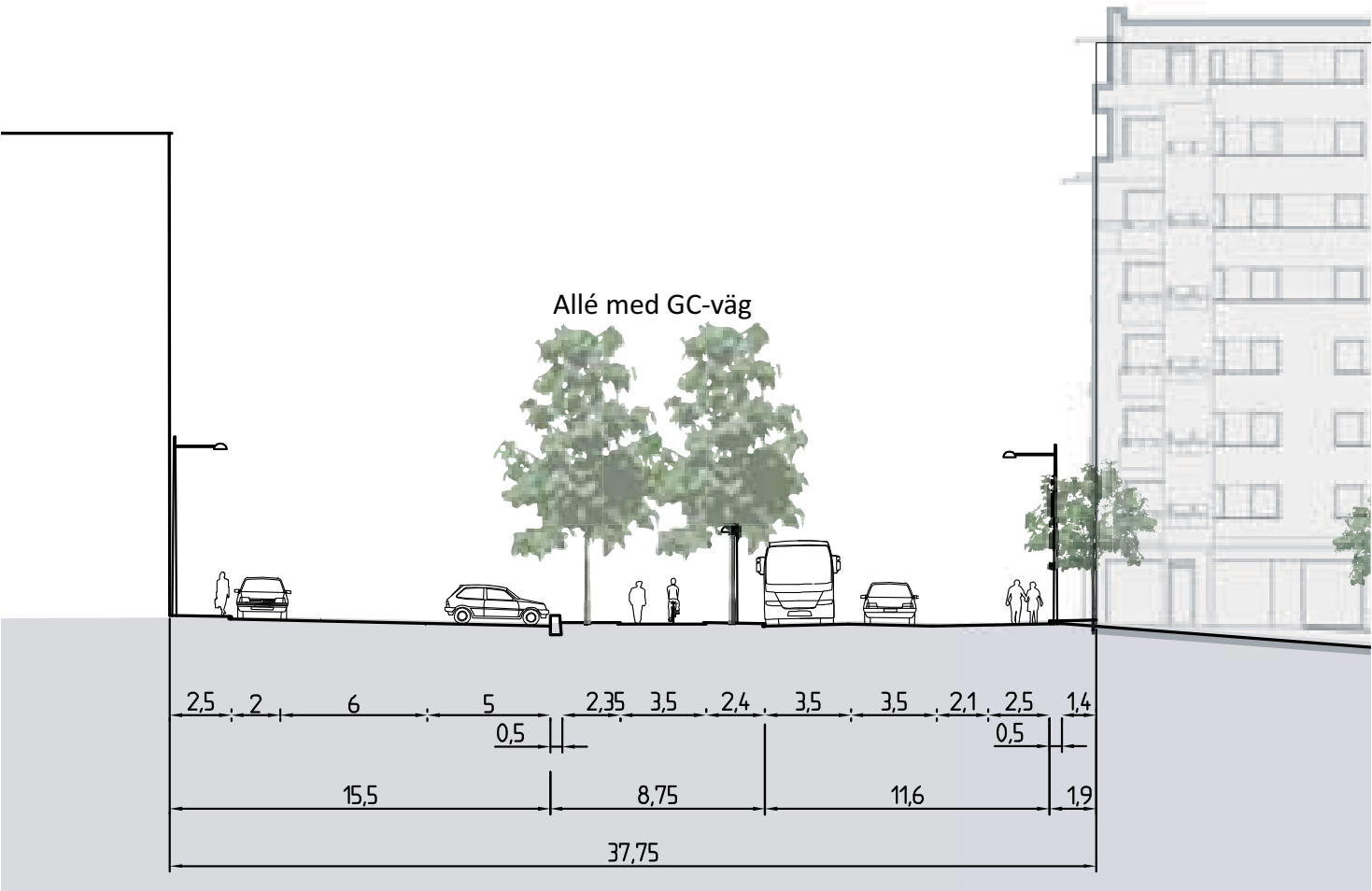
Sektion - stråket över terrassen

Nya Hjulstavägen

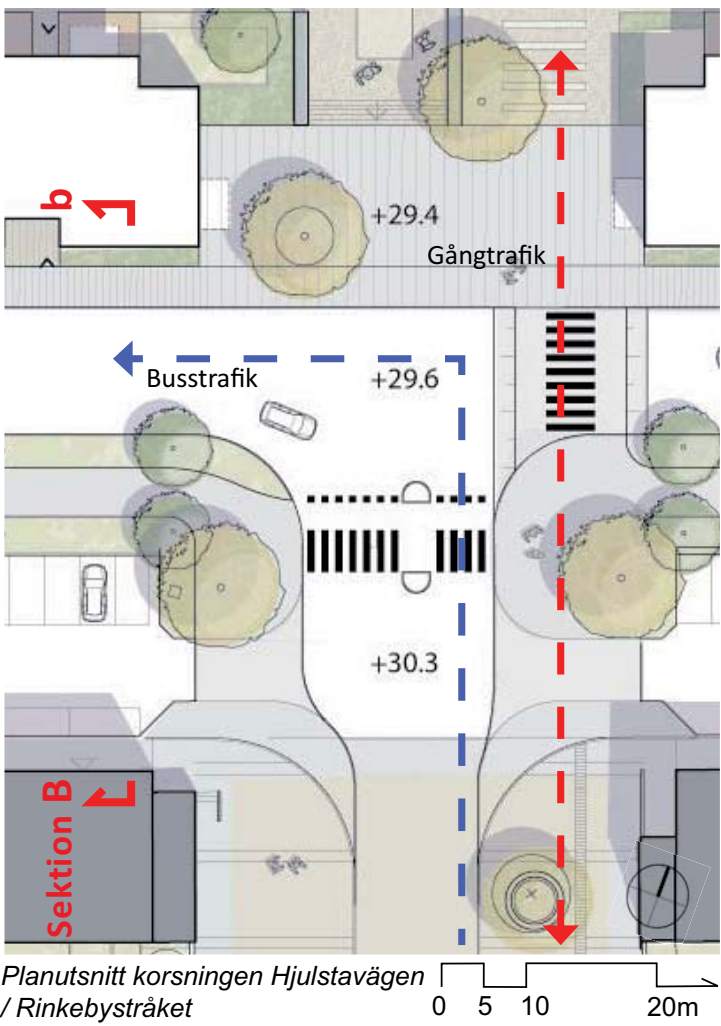
GRÖN GATUMILJÖ

Överdäckningen innebär att E18:s genomfartstrafik läggs i tunnel. Nya Hjulstavägen kommer att dras närmare befintlig bebyggelse där för närvarande parkeringsanläggningar är belägna. Genom förskjutningen av Hjulstavägen kan en husrad söder om tunnelträget få plats. Gatan får två korsningar; en med den lokala parkeringsgatan som är återvändsgata och en med själva Hjulstavägen. Hjulstavägen kommer att ha kantsten och asfaltbeläggning i sin sväng mot väster, vilket är den väg som bussarna kommer att ta. På östra sidan i samma kors prioriteras de fotgängare som är på väg längs stråket och ut på terrassen. Det kan vara boende men också besökare och de som är på väg ner till Järvafältet samt även passerande till och från Kista. Därför är denna östra del av korset belagd med betongmarksten för enklare och fullt tillgänglig passage. Hjulstavägen avser i likhet med Rinkebystråket hastighetsbegränsas till 30 km/h för lägre buller och ökad trafiksäkerhet.

Hjulstavägen och de parallellt löpande befintliga angöringsgatorna gestaltas likt en esplanad med en dubbel rad planterade träd som omger gång och cykelstråket. Träden gör lokalklimatet i detta långa gaturum mera behagligt, bromsar vindar och bryter ner den stora skalan. Trädslaget kan vara exotiskt: kinesisk poppel, kinesisk sekvoja eller inhemska arter som tex lönn, ask eller ek; trädslag som inte spiller honungsdagg och inte heller faller kladdiga frukter på de nyanlagda parkeringsplatserna vid Stavby- respektive Kuddbygränd.



Sektion B-b, nya Hjulstavägen



EN KORSNING SOM ETT TORG

Platsen ska kunna hantera den trafik som passerar men också vara en torgliknande miljö. Platsen är en av "pärlorna på bandet" i det långa stråk som blir ett av Rinkebys nya huvudstråk. Korsningen är egentligen två korsningar efter varandra, den ena med parkeringsgatan och den andra med Hjulstavägen. Den huvudsakliga korriktningen går i västlig riktning mot Tensta och detta betonas också i gestaltningen. Träd med högt uppstamade kronor möblerar korsningen samtidigt som de inte skymmer trafikantsikten. Östra delen av korsningen har en fotgängarprioritering och är den sida där oskyddade trafikanter tar sig fram på ett upphöjt övergångsställe.



Erik Dahlbergs gata, Stockholm



Rådhusplanaden, Umeå



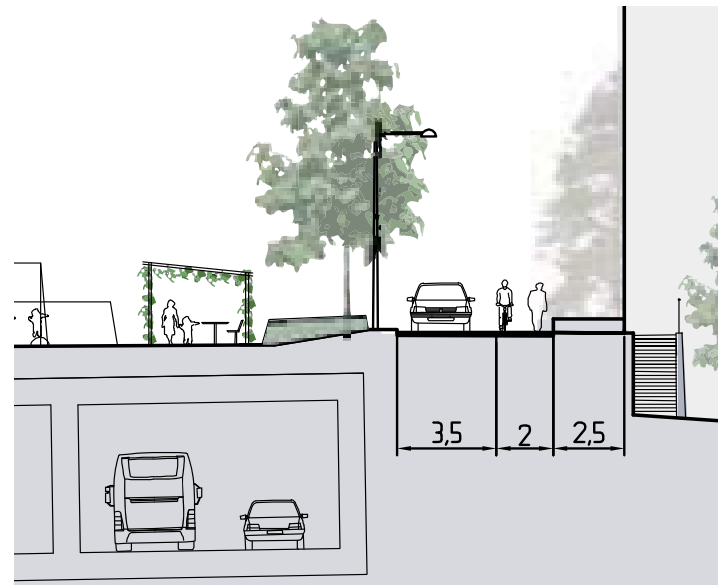
Korsning Hjulstavägen

Kvartersmark med kvarterspark

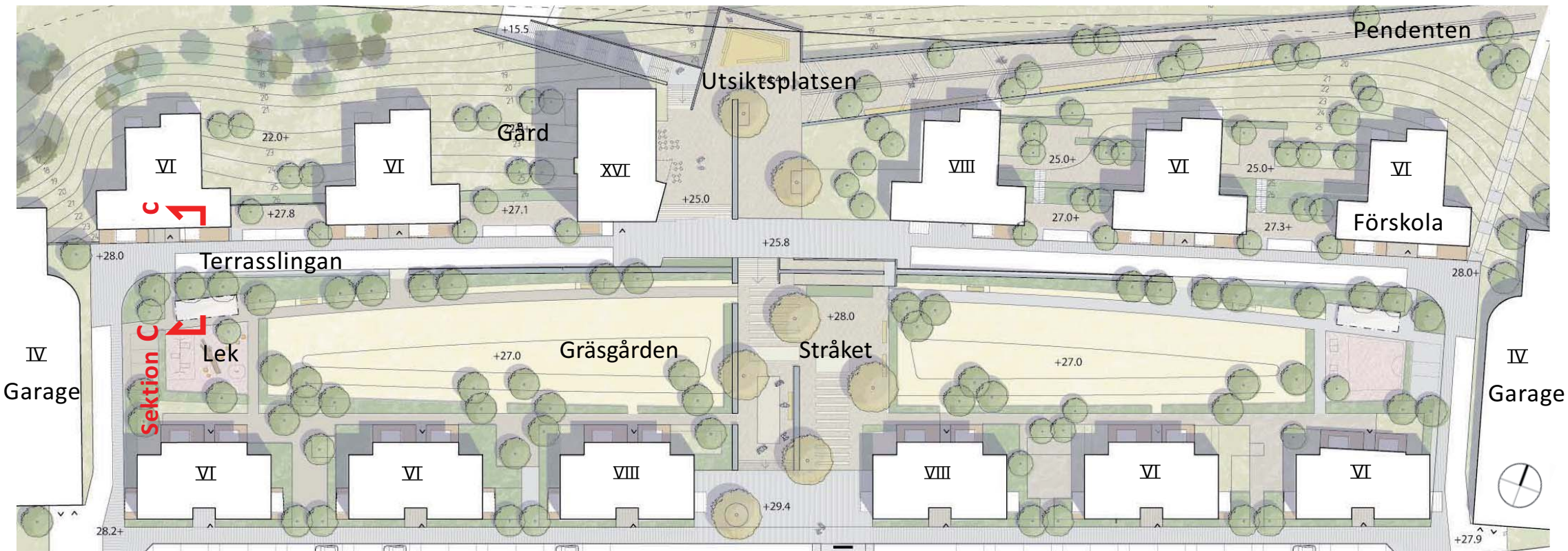
RINKEBYTERRASSEN

Det nya kvarteret Rinkebyterrassen har en lätt båtform och är 250 m långt fram till avslutande parkeringshus. Djupet på gården är ca 30 m. Gården korsas av det publika stråket och är alltså delad i två delar, vilka inte är exakt lika men innehåller i stort samma inslag. Det är vardera en samlad, öppen gräsyta för lek, vila och spel, omgärdad av klippta häckar, grusade gångvägar, parksoffor och perennrabatter. På gräsgårdens kant står blommande småträd som hagtorn, prydnadsapel och magnolia. Gräsgården avskiljs mot det centrala publika stråket med en bred sittmur på ena sidan och en klippt häck på den andra. Stråket har i detta parti karaktären av en trädlund på en grusad yta med plats för boulespel och social samvaro. Vid ändpunkterna av gården finns småbarnslek med tex. gungor och sandlåda.

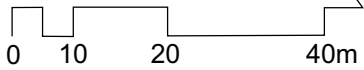
Angöringsgatan till husen som vetter mot fältet är lågt trafikerad och har en varierad ytbeläggning för att understryka att fotgängare har prioritet. Närmast husen finns en markerad privat yta. Det är mera frågan om förgårdar eftersom det rör sig om norrsidor. Sydsidorna vänder sig i bäge fallen mot gatan med en mera urban karaktär.



Sektion C-c, Terrasslingen



Planutsnitt kvarteret Järvaterrassen



Belysning

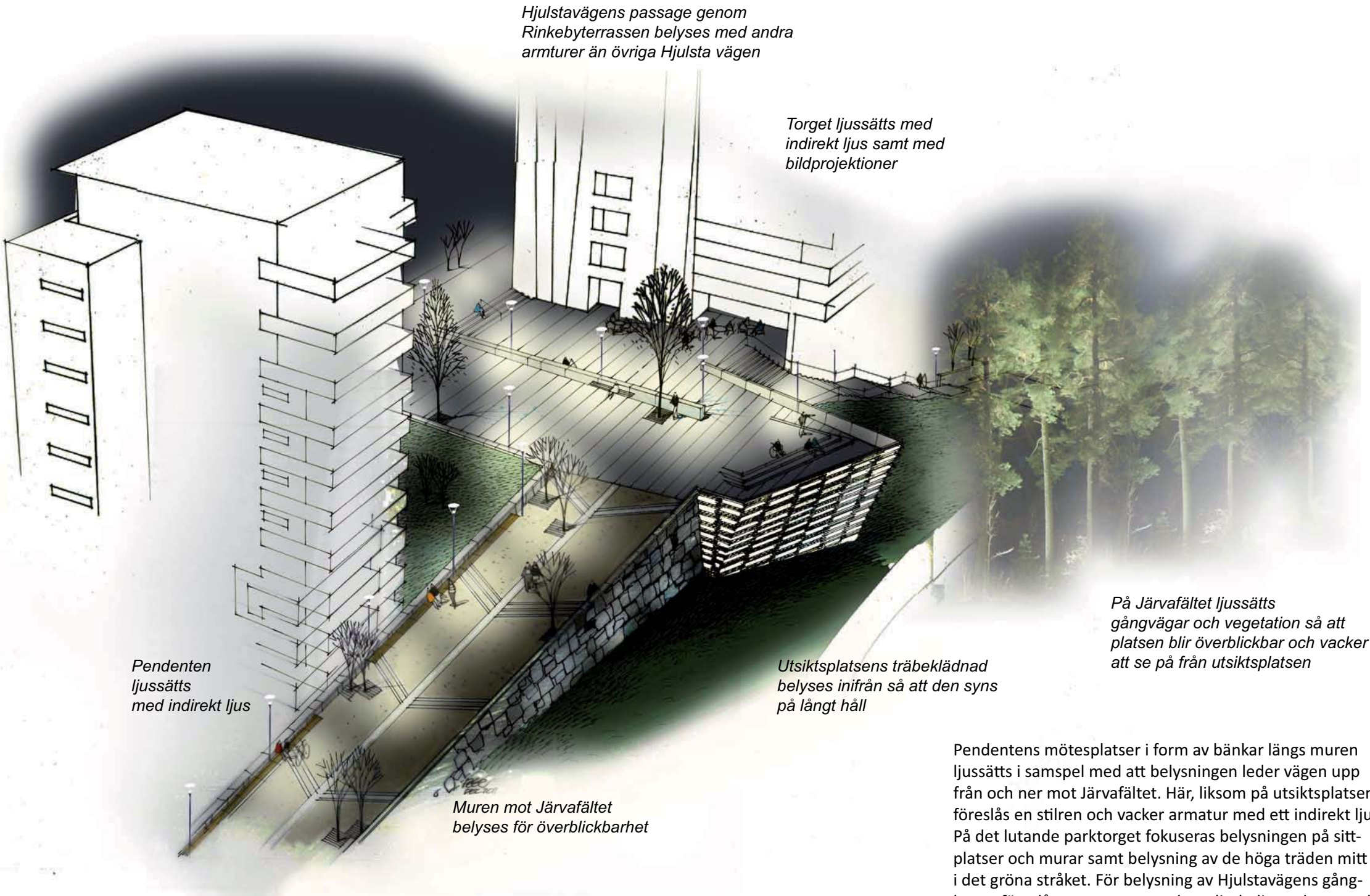
BELYSNING

När dagsljuset går till vila tonar belysningen in områdets karaktär, där kontakt mellan människor, aktivitet, rumslighet och vyer är det centrala. Nattens ljus ska ge möjlighet att överblicka platsen. Belysningen fokuseras särskilt på mötesplatser, riktningar som gångstråk och vackra murar. När man rör sig i området ska man kunna se sin omgivning och det vackra som finns där, man ska se vart man går och den man möter.

Ljusnivån i området bör vara relativt hög, vilket inbjuder till aktivitet, samtidigt som inget ljus får bländas och utblickarna mot fältet ska bevaras. Allt ljus ska vara varmvitt, 3000 Kelvin. Armaturer för torgbelysning och bilfria stråk bör lysa med ett indirekt ljus. Armaturen ska vara utformad så att ljuset inte släpper ljus uppåt, som skulle kunna lysa in genom fönster.

För gatubelysning föreslås lyktor med ett direkt ljus med blåstrat glas, för att minska bländning. Murar och träd etc bör belysas med strålkastare på stolpar som placeras så att de smälter in i omgivningen på bästa sätt. En idé är att placera armaturer för bildprojektioner på fasader och mark på lämpliga platser. Illustrationer till bilderna kan till exempel göras av skolelever eller lokala konstnärer.

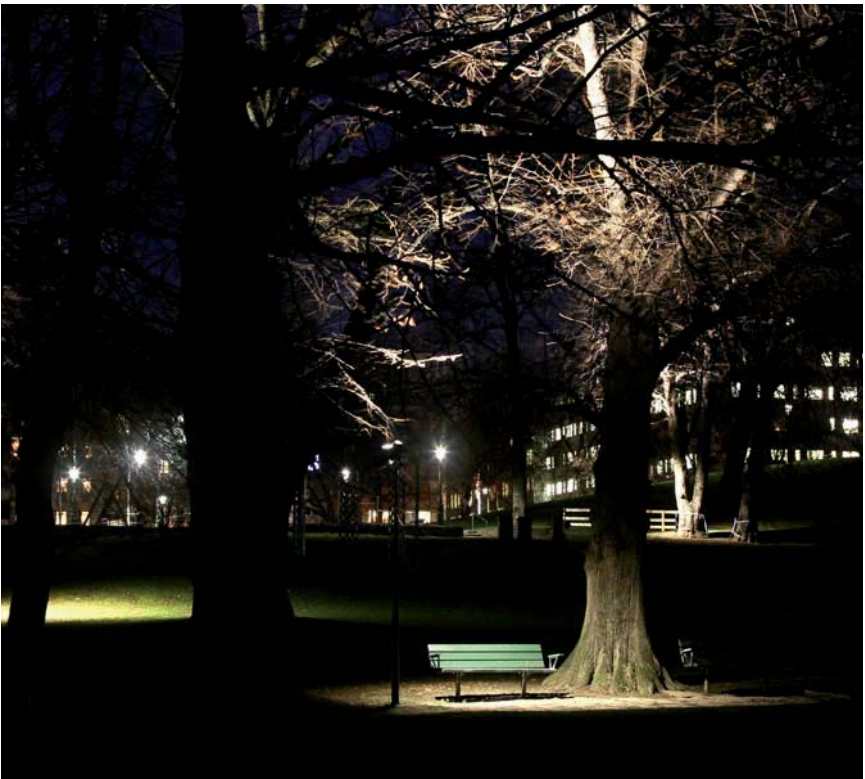
På utsiktsplatsen utformas ljuset så att det förstärker platsens funktion att inbjuda till möten, utan att skymma utsikten. Tillsammans med stolpbelysning kan en mild belysning av murens insida fungera. När man blickar ut över Järvafältet ska man kunna se ljuset från de slingrande gångvägarna, de vackert belysta träden och tallarna, vars ljusa siluetter spelar mot natthimlens mörker. När man rör sig på Järvafältet ska man kunna följa belysta gångvägar, samtidigt som man ser omgivningarna runtomkring, där träd, buskar och mark är belysta. Samspelet mellan ljussättning och att ta bort skymmande vegetation är viktigt. Överblickbarhet ökar känslan av trygghet. Mörka ytor, som till exempel muren invid Pendenten, kan belysas så att platsen blir överblickbar. Utsiktsplatsens träbeklädnad ljussätts inifrån så att den syns på långt håll. Anblicken av Rinkebyterrassen ska upplevas som en välkomnande entré in mot Rinkeby från Järvafältet.



Pendentens mötesplatser i form av bänkar längs muren ljussätts i samspel med att belysningen leder vägen upp från och ner mot Järvafältet. Här, liksom på utsiktsplatsen, föreslås en stilren och vacker armatur med ett indirekt ljus. På det lutande parktorget fokuseras belysningen på sittplatser och murar samt belysning av de höga träden mitt i det gröna stråket. För belysning av Hjulstavägens gångbanor föreslås en armatur med ett direkt ljus och en opal kupa med ett milt ljus som gör armaturen visuell nattetid och skapar ett pärlband av vita armaturer längs vägen.



Bildprojektion, Spånga



Belyst träd och bänk, Humlegården, Stockholm



Belysta tallar



Exempel på armatur med direkt ljus för gatan



Exempel på armatur med indirekt ljus för de trafikfria ytorna tex torg och pendenten.



Armatur med indirekt ljus, Eskilstuna